

Helsingin
yliopiston
Viikin
normaalikoulu
on yksi
maailman
UNESCO-
kouluista

United Nations
Educational, Scientific and
Cultural Organization

- Member of
-
- UNESCO
- Associated
- Schools
-

UNESCO – kulttuuriperintö ja maailmanperintö

- **UNESCO** on YK:n kasvatus- tiede- ja kulttuurijärjestö.
- Yksi Unescon tehtävistä on kannustaa ihmisiä pitämään huolta ihmiskunnan kulttuuriperinnöstä ja ylläpitää niistä luetteloita.
- UNESCO:n **maailmanperintösopimuksen** tavoitteena on turvata yleismaailmallisesti arvokkaan kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyminen.
- **Kulttuuriperintö** on menneisyydestä perittyjä **aineellisia** ja **aineettomia** asioita tai käytäntöjä, jotka heijastavat ihmisten arvoja, uskomuksia, tietoja ja perinteitä.
- Kulttuuriperintö voi olla esimerkiksi kirjallisuutta, taidetta, muistomerkkejä, luontokohteita, esi-isiltä ja esiäideiltä opittuja taitoja, tapoja ja tarinoita, ruokaa, jne.
- Kulttuuriperintö voidaan nähdä tärkeänä **maailmanperintönä**. UNESCO:n maailmanperintöluetteloon hyväksytään maailmanlaajuisesti tärkeitä asioita ja käytäntöjä.

Miten maailmanperintökohde valitaan?

UNESCO:n maailmanperintöluetteloon pääsy on osoitus kohteen **poikkeuksellisesta arvosta kansainvälisesti.**

Kohde on esimerkiksi tärkeä

- mestariteos
- esimerkki olemassa olevasta tai jo hävinneestä kulttuurista
- esimerkki tiettyä historiallista aikakautta edistävästä rakennustyyppistä tai tietyn kulttuurin perinteisestä asutuksesta
- tapahtumaan, elävään perinteeseen, aatteeseen tai uskontoon liittyvä asia
- taiteellisiin tai kirjallisiin teoksiin liittyvä asia.

Uusista maailmanperintökohteista päättää vuosittain kokoontuva maailmanperintökomitea. Suomesta Unescon maailmanperintökohteiksi ovat päässeet esimerkiksi Petäjäveden vanha kirkko ja Suomenlinna.

Aineettoman kulttuuriperinnön luetteloon pääsemisestä päättää puolestaan vuosittain kokoontuva aineettoman kulttuuriperinnön suojelukomitea. Suomi sai luetteloon saunaperinteen vuonna 2020.

Suomen maailmanperintökohteet

- UNESCO:n maailmanperintökohteiden luetteloon on päässyt seitsemän suomalaista kohdetta [UNESCO World Heritage Centre - World Heritage List](#)
- Suomen maailmanperintökohteista kuusi on kulttuurikohteita, yksi luontokohde:
  - Suomenlinnan merilinnoitus
  - Rauman vanha kaupunki
  - Petäjäveden vanha kirkko
  - Verlan puuhiomo ja pahvitehdas
  - Sammallahdenmäen pronssikautinen rökkiöalue
  - Struven astemittausketjun kuusi pistettä Suomessa
  - Merenkurkun saariston maankohoamisalue (luontokohde).

Katso lisää kohteista: [Etusivu | Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry \(maailmanperinto.fi\)](#) ja [Maailmanperintökohteet Suomessa \(museovirasto.fi\)](#)

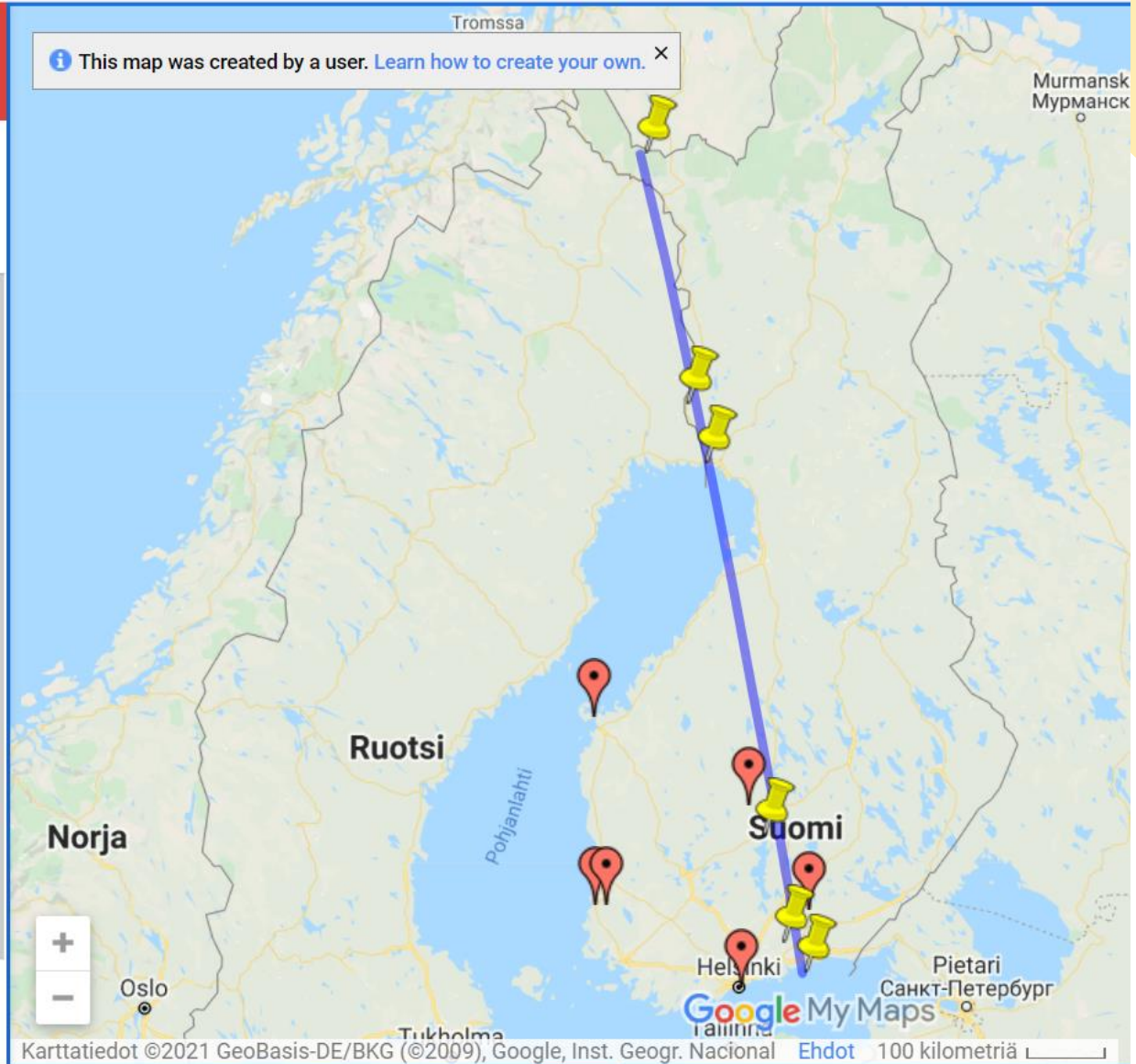
Katso video (20min): [Suomen seitsemän maailmanperintökohdetta | Elävä arkisto | yle.fi](#)

Lisämateriaalia, videoita: [Maailmanperintökohteet \(peda.net\)](#)

Nimetön taso

- Suomenlinna
- Vanha Rauma
- Petäjäveden vanha kirkko
- Verlan puuhiomo ja pahvitehdas
- Sammallahdenmäki
- Merenkurkun saaristo
- Stuorrahonaivi
- Oravivuori
- Aavasaksa
- Alatornion kirkko
- Porlammi
- Mustaviiri
- Struven mittausketju

Merenkurkun saaristo

Merenkurkun saaristo sijaitsee Vaasan edustalla. Se lisättiin UNESCO:n maailmanperintöluetteloon vuonna 2006. Tällä hetkellä se on Suomen ainoa luonnonperintökohde. Merenkurkun saaristo ja Ruotsin Korkearannikko muodostavat yhteisen maailmanperintökohteen Unescon listalla. Yhteistä alueille ovat jääkauden jäljet ja edelleen jatkuva maankohoaminen.

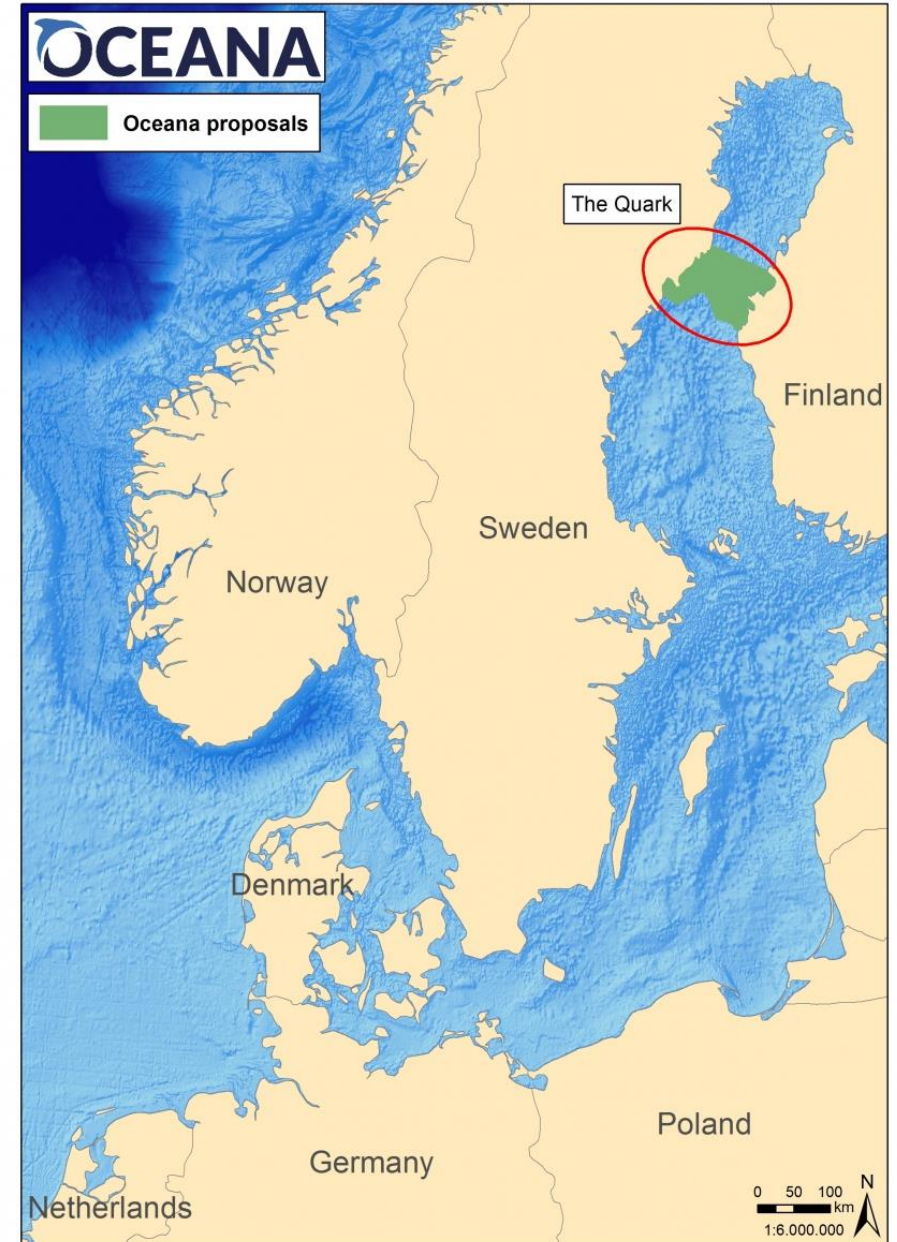
OPETTAJA: Pääset eläytymään Vaasan alueen merenkurkun saariston yhden saaren elämään. Olet siis saari. Valitse itsellesi hyvä paikka tältä alueelta niin, että kuulet minua ja toimi kertomuksen mukaisesti.

On jääkausi ja sinua, pientä saarta painaa jää. Päälläsi on kilometrikaupalla jäätä. Olet aivan pieni, mytyssä ja puristuksissa. Mene niin pieneksi kyykkymytyksi kuin vain pystyt.

Vähitellen jääkausi alkaa väistyä. Hyvin, hyvin pikku hiljaa maan kuori kohoaa, saari pääsee nousemaan merestä jään ja veden alta esiin. 10 000 vuotta siten jää on kokonaan poistunut sinun saaresi päältä. Millainen saari sinusta muotoutuu?

POHDITTAVAA: Maankuori kohoaa hiljalleen edelleen. Miten se vaikuttaa merenkurkun alueeseen jatkossa?

Lisätietoa: [Merenkurkun saaristo](http://merenkurkun-saaristo.fi) | [Suomen maailmanperintökohteiden yhdistys ry](http://suomenmaailmanperintokohteidenyhdistys.fi) (maailmanperinto.fi)

Keskeisiä käsitteitä

Merenkurkku

**saari,
saaristo**

**jääkausi,
jää peitti maan**

Merenkurkun saaristo: työpiste luokassa

Perehtykää aiheeseen:

[Merenkurkun saaristo | Suomen maailmanperintökohteet | TV | Areena | yle.fi](#) (video 3min)

[Maailmanperintökohde Korkea Rannikko/ Merenkurkun saaristo –YouTube](#) (video 11.55min)

[High-coast Kvarken – Archipelago Map](#) (Merenkurkun ja Korkearannikon interaktiivinen kartta)

Taiteilkaa pitkulaisia saaria ja kootkaa saaristo, esim.:

- A) Piirtäkää ja leikatkaa
- B) Muotoilkaa (esim. silkkipaperista tai sanomalehtipaperista, joka maalataan tai muovailuvahasta)

Katsokaa animaatio maankohoamisesta (1.20min) [Merenkurkun saaristo](#)

- Piirtäkää neljän sarjakuvan sarja siitä, kuinka saaret tulevat esiin

Tuokaa saaristonne tai kuva siitä ensi viikolla yhteiselle kulttuuriperintöseinälle.

